

Digitala läskompisen - Intresse av forskningsdeltagande?

Bakgrund

Att förstå tryckta texter är en viktig förmåga för att klara sig i samhället. Myndighetstexter, nyhetstexter, texter från föreningsliv och sociala medier hjälper medborgaren att navigera i samhället. Skolans funktion är att hjälpa alla unga att ta del av samhället genom att exempelvis lära ut information via text. Att lära sig läsa är komplext och kräver en samling av många förmågor och strategier. Särskilt elever med läs- och skrivsvårigheter, samt elever med svenska som andraspråk behöver stöd i att lära sig läsa svenska texter. I undervisningen får elever stöd på olika sätt att förstå texter, både genom pedagogik och genom anpassningar som digital uppläsning av texter. Tyvärr har inte alla skolor och lärare kunskap om hur de ska hjälpa eleverna att använda strategier eller digitala hjälpmedel.

[I detta praktisknära forskningsprojekt](#) står elevers förståelsestrategier och lärares undervisning kring att läsa och lyssna till texter i centrum. Behovet av forskningen har påvisats i samtal med lärare som inte fått information om hur de ska undervisa när elever behöver en uppläsningstjänst till sitt läsande; i samtal med förlag som tillhandahåller uppläsningstjänster och saknar forskning; samt från forskning som visar att det finns vissa skillnader mellan läsa och lyssna hos elever och därför ett behov av mer forskning för att stödja lärare och elever i pedagogiken runt digitala hjälpmedel.

Vi jämför hur läsande och lyssnande går till genom att låta elever visa och prata om hur de lär sig från texter när de läser respektive lyssnar. Vi tittar på vad som gör att elever kan lyckas i det ena men inte det andra, eller kanske ha olika svårigheter och styrkor i de två modaliteterna, vilka strategier krävs av eleverna? Jämförelsen mynnar ut i goda exempel och en kartläggning över behov i undervisningen genom att elever och lärare diskuterar anonymiserade utdrag av elevernas berättelser.

Behovet av forskningen har påvisats i olika sammanhang. På huvudmannanivå i olika kommuner har det lyfts. I samtal med lärare som inte fått stöd i/information om hur de ska undervisa när elever behöver en uppläsningstjänst till sitt läsande, signaler från förlag som saknar forskning, signaler från forskning i Sverige där man ser att det finns vissa skillnader mellan läsa och lyssna men en fortsatt forskning behövs för att ge en gedigen bild av moderna undervisningsteknologier.

Ena syftet är att jämföra hur läsande och lyssnande går till för elever, vad är det som gör att elever kan lyckas i det ena men inte det andra, eller kanske ha olika svårigheter och styrkor i de två modaliteterna, vilka strategier krävs av eleverna? Denna information inhämtas genom att låta elever visa och prata om hur de lär sig från texter när du läser respektive lyssnar. Det andra syftet är att denna jämförelse mynnar ut i goda exempel och en kartläggning över behov i undervisningen. Denna information inhämtas genom att låta lärare tillsammans diskutera vissa anonymiserade utdrag av elevernas berättelser.

Förfrågan kring deltagande i forskningsprojektet

Ett praktiktäna forskningsprojekt sätts upp där elevers strategier kring att läsa och lyssna till texter och lärarnas undervisning kring dessa två modaliteter står i centrum. Det är [Josefine Karlsson på Örebro universitet](#) som leder arbetet. I denna fas ska en etikansökan skrivas så att forskningen genomförs enligt alla regler och att de elever och lärare som medverkar kan känna sig trygga i att material som inhämtas lagras på ett korrekt sätt m.m. I etikansökan behöver forskaren skriva med huvudmän för berörda elever och lärare, därav har vi i Förvaltning förskola och skola fått en förfrågan ifall vi har rektorer eller andra kontakter som är intresserade av att medverka för att gemensamt ta fram goda exempel till undervisningen. Josefine söker alltså skolor som är intresserade och har behov av forskning.

Den preliminära tidsplanen för Josefines forskningsprojekt

Ht-21 etikansökan och söka medverkande parter.

Vt-22 en liten pilottest med avancerade studenter som hjälper till att sätta upp med material och datainsamlingsgång, gärna med inrådan från verksamma lärare och elever, samt söka medel för mer forskningstid för Josefine/assistent.

Ht-22/Vt-23 datainsamling med elever och lärare.

Ht-23/Vt-24 analysera data och skriva pedagogiska metoder (lärare bjuds in att medverka) och vetenskapliga artiklar.

Vad innebär deltagande i projektet

Att delta i forskningsprojektet kostar inget vare sig för förvaltningen eller skolorna. Däremot behöver "kostar" lärarens tid. Hur mycket det blir kan variera per lärare och deras intresse och behov.

Läs mer om Josefines arbete

[Hennes innovation ska hjälpa elever att bättre förstå vad de läser.](#)
[Forskaren: Digital läskompis ska lätta lärares arbetsbörda](#)

Intresserad av att delta i forskningsprojektet?

Kontakta:

Jennypher Löfgren, samordnare för språkutvecklande arbete inom förskola och skola
Enheten för systematiskt kvalitetsarbete, ESKA

019-21 19 81

jennypher.lofgren@orebro.se